

Spis treści

NR 4 (381) KWIECIEŃ 2003

Po co to ministerstwo? – Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej informuje	2
Międzynarodowa konferencja „Mobilizacja opinii publicznej w obliczu integracji z Unią Europejską. Doświadczenia krajów członkowskich. Możliwości własne”	4
VIII Światowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych – 28 kwietnia 2003	7
Miałem wspaniałych mistrzów – rozmowa z Profesorem Zbigniewem Engelem	8
Wibroakustyka – jedna z dziedzin nauki XXI wieku Zbigniew Engel	10
Formy bezpośredniej partycypacji pracowników w zarządzaniu firmą Magdalena Warszevska, Maria Widerszal-Bazyl	13
Zagrożenia elektromagnetyczne w państwach europejskich. Stacje bazowe telefonii komórkowej Jolanta Karłowicz, Krzysztof Gryz	17
Zagrożenia nitrozoaminami na stanowiskach pracy w przemyśle gumowym Wojciech Domański	20
Urządzenia blokujące sprzężone z osłonami. Kryteria i sposób doboru (1) Antoni Saulewicz	23
Program wieloletni pn. „Dostosowywanie warunków pracy w Polsce do standardów Unii Europejskiej” – ocena realizacji w 2002 roku	26
OBRADOWAŁA RADA OCHRONY PRACY PRZY SEJMIE RP Wyniki kontroli przestrzegania prawa pracy przy wypłacie wynagrodzeń w 2002 roku	27
Wspólna troska o dobro dziecka	29
Oferta Centrum Edukacyjnego CIOP-PIB	30

Miesięcznik BEZPIECZEŃSTWO PRACY Nauka i Praktyka ukazuje się od 1971 roku

Wydawca:
Centralny Instytut Ochrony Pracy
– Państwowy Instytut Badawczy
Adres wydawcy i redakcji:
00-701 Warszawa
ul. Czerniakowska 16
tel.: 623-36-75; fax: 623-36-93
http://www.ciop.pl/bp
e-mail: bezpi@ciop.pl

REDAGUJE ZESPÓŁ I KOMITET:
doc. dr inż. DANUTA AUGUSTYŃSKA
mgr inż. JÓZEF GIERASIMIUK
dr hab. MARIA KONARSKA
doc. dr HALINA PUCHAŁSKA
mgr BARBARA SZCZEPANKOWSKA
(red. nac.)
dr inż. WIKTOR M. ZAWIESKA
(przew. Komit.)
URSZULA MANICKA, ELŻBIETA MAUER
(red. tech.)
Okładka I: Marzenna Beata Musiał – *Idealny konkursie na plakat bezpieczeństwa pracy*.
CIOP 2000. Kompozycja graficzna II, III i IV str. okładki – Włodzimierz Mazerant

Wydawnictwo jest indeksowane w: CISDOC, HSELINE, NIOSHTIC, OSH-ROM, INDEX COPERNICUS

Publikacje są punktowane w ramach parametrycznej oceny jednostek w Zespole Nauk Medycznych P-05 Komitetu Badań Naukowych

Rękopisów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega się również prawo skracania materiałów przewidzianych do publikacji oraz dokonywania poprawek redakcyjnych. Artykuły są recenzowane.

Redakcja przyjmuje płatne ogłoszenia, reklamy i wkładki, za których treść nie odpowiada.

Skład, przygotowanie, druk i oprawa EFEKT 03-802 Warszawa, ul. Lubelska 30/32

Ark. wyd. 8, ark. druk. 2,5, format A4. Nakład 2700.

Cena 1 egz. 10 zł

WARUNKI PRENUMERATY

RUCH S.A.: wpłaty na okresy kwartalne do 5. każdego miesiąca poprzedzającego rozpoczęcia prenumeraty przyjmują jednostki kolportażowe RUCH S.A. właściwe dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora. Informacji o warunkach prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę udziela RUCH S.A. Oddział Krajowej Dystrybucji Prasy, 01-248 Warszawa, ul. Jana Kazimierza 31/33, tel. 532-87-31, 532-88-16, 532-88-19, 532-88-20, infolinia 0-800-1200-29.

Urzędy pocztowe: wpłaty na okresy kwartalne, półroczne i roczne przyjmują: do 30 listopada na prenumeratę od 1 stycznia następnego roku i odpowiednio: do końca lutego – prenumerata od 1 kwietnia, do 31 maja – prenumerata od 1 lipca, do 31 sierpnia – prenumerata od 1 października. Wpłaty od mieszkańców wsi i małych miast, a od osób niepełnosprawnych także w dużych miastach przyjmują również listonosze. Zamówienia można składać także pod adresem www.poczta.lublin.pl/gazety lub faksem (0-prefix-81) 53-28-615. Przedpłatę na abonowane tytuły, w wysokości wynikającej ze złożonego zamówienia, prenumeratorki powinni przekazać przelewem w ciągu dwóch dni roboczych na konto: ppup Poczta Polska, DOP Lublin, Urząd Przewozu Poczty w Lublinie, ul. Pocztowa 1, 20-900 Lublin, Bank Poczty S.A. w Bydgoszczy CRS 1320019-990792-17004-10304-0-0

Prenumeratę można też zamawiać w takich firmach kolportażowych, jak: KOLPORTER 01-207 Warszawa, ul. Karolkowa 28, tel. 631-48-89, lub 02-699 Warszawa, ul. Kłobudzka 23a, tel. 847-00-72 oraz GARMOND PRESS S.A. 01-106 Warszawa, ul. Nakielska 3, tel. 836-69-21.

Egzemplarze archiwalne można nabywać lub zamawiać w redakcji.

STRESZCZENIA

ENGEL Z.: **Wibroakustyka – jedna z dziedzin nauki XXI wieku** 10
Autor omówił początki i rozwój wibroakustyki, zastosowanie energii wibroakustycznej, metody badań procesów wibroakustycznych oraz współczesne zadania tej dziedziny wiedzy.

WARSZEWSKA M., WIDERSZAL-BAZYL M.: **Formy bezpośredniej partycypacji pracowników w zarządzaniu firmą** 13
Partycypacja bezpośrednia stanowi szczególny sposób współuczestnictwa pracowników w zarządzaniu, który pomaga zwiększyć ich zaangażowanie i motywację do pracy, a tym samym pozytywnie wpływa na osiągnięcia całej firmy. Ten rodzaj partycypacji, szeroko praktykowany w krajach Unii Europejskiej, stanowi przedmiot zainteresowania również w Polsce. W artykule przedstawiono cztery główne formy partycypacji bezpośredniej: konsultacje (indywidualne lub grupowe) i delegowanie uprawnień (indywidualne lub grupowe) wraz z przykładami ich wykorzystania w zakładach pracy.

KARPOWICZ J., GRYZ K.: **Zagrożenia elektromagnetyczne w państwach europejskich. Stacje bazowe telefonii komórkowej** 17
Stacje bazowe telefonii komórkowej są źródłami promieniowania elektromagnetycznego, które wzbudzają szerokie zainteresowanie w odniesieniu do skutków ekspozycji ludzi i środowiska. W państwach europejskich brak jest obecnie jednolitych uregulowań prawnych dotyczących kryteriów oceny i metodyki prowadzenia pomiarów zagrożeń elektromagnetycznych. W artykule omówiono rozwiązania, jakie stosują poszczególne państwa.

DOMAŃSKI W.: **Zagrożenia nitrozoaminami na stanowiskach pracy w przemyśle gumowym** 20
Artykuł wskazuje źródła i prekursorzy N-nitrozoamin w wyrobach gumowych. Badania prowadzone w kilkunastu zakładach przemysłu gumowego na około 150 stanowiskach pracy wykazały, że w 2/3 przypadków występowały N-nitrozoaminy. Najczęściej występującymi N-nitrozoaminami w powietrzu na stanowiskach pracy są NDME, NMEA, NDEA i NPIP. W połowie zbadanych próbek stężenie N-nitrozoamin nie przekraczało 1 µg/m³.

SAULEWICZ A.: **Urządzenia blokujące sprzężone z osłonami. Kryteria i sposób doboru (1)** 23
W artykule (cz. I) omówiono rodzaje urządzeń blokujących oraz wymagania dotyczące doboru urządzeń blokujących sprzężonych z osłonami, niezależnie od rodzaju energii zasilającej te urządzenia. W drugiej części artykułu zostaną przedstawione wyniki analizy wypadku przy pracy, którego jedną z głównych przyczyn był niewłaściwy dobór urządzeń blokujących sprzężonych z osłonami.

ABSTRACTS

ENGEL Z.: **One of the branches of science of the 21st century** 10
The author discusses the beginnings and development of vibroacoustics, the use of acoustic energy, the methods of testing vibroacoustic processes and current tasks of this branch of science.

WARSZEWSKA M., WIDERSZAL-BAZYL M.: **Forms of direct employee participation in managing a company** 13
Direct participation is a specific way of employee participation in management, which helps to increase employee motivation and commitment and thus employment and business performance. This kind of participation is practised widely in the European Union and it also arouses interest in Poland. The article provides an overview of four main forms of direct participation: consultation (individual or group) and delegation (individual or group) along with examples of their applications in work places.

KARPOWICZ J., GRYZ K.: **Electromagnetic hazards in European countries. Mobile phone base stations** 17
Mobile phone base stations are sources of electromagnetic radiation. This generates interest focused on the results of exposure of people and the environment. There are no uniform law principles in European countries regarding criteria of assessment and measurement methods for electromagnetic hazards. Each country uses its own solutions.

DOMAŃSKI W.: **Nitrosamines in the rubber** 20
The paper lists sources and precursors of N-nitrosamines in rubber products. Studies were carried out in a dozen or so rubber industry enterprises, in about 150 workstations. They showed that N-nitrosamines were present in two thirds of them. NDME, NMEA, NDEA and NPIP were the most frequent ones in workplace air. In half of the tested samples the concentration of N-nitrosamines did not exceed 1 µg/m³.

SAULEWICZ A.: **Interlocking devices associated with guards. Selection criteria (1)** 23
The first part of the paper presents typical forms and requirements for selection – independent of the nature of the energy source – of interlocking devices associated with guards. The second part of the paper presents the results of an investigation of an accident caused, most of all, by neglecting the principles of selection of interlocking devices associated with guards.